

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS

Warszawa, dnia 26 września 2014 r.

Krzysztof Lewandowski

Dyrektor Generalny

Sz. P. Andrzej Wyrobiec

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP

Szanowny Panie Ministrze, -

dziękując za zaproszenie do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dotyczących *komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „W dążeniu do odnowy konsensusu w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej: Plan działania UE”* (sygn. DWIM/1036/14), niniejszym załączamy poniżej nasze stanowisko.

Wyrażamy satysfakcję z uznania przez instytucje UE własności intelektualnej za „kluczowy katalizator wzrostu gospodarczego i innowacji”. Jednocześnie, pragniemy zauważyć, iż w przedmiotowym komunikacie skoncentrowano się na prawach własności intelektualnej w rozumieniu środków, za pomocą których przedsiębiorstwa, twórcy i wynalazcy zabezpieczają swoje zyski z inwestycji w wiedzę. Zaproponowane w dokumencie rekomendacje mają na celu zmniejszenie skali „podrabiania”, co ma się przełożyć na zwiększenie konkurencyjności unijnego przemysłu na rynku światowym. Pomimo tego, iż omawiany komunikat nie jest skoncentrowany na prawie autorskim i prawach pokrewnych, to pragniemy wyrazić sprzeciw wobec stanowiska, iż „polityka egzekwowania praw własności intelektualnej powinna być ukierunkowana na zwalczanie działalności naruszającej prawo własności intelektualnej na skalę komercyjną”. Odrzucamy argument, iż działania podejmowane przez końcowych użytkowników nie mają charakteru komercyjnego, gdyż są one ściśle powiązane z generowaniem ruchu w portalach, których właścicielami są najczęściej duże podmioty prawa handlowego. W szybko zmieniającym się środowisku internetowym jest czymś niezmiernie trudnym, o ile nie niemożliwym, ustalenie, które przypadki użytku mają charakter komercyjny i kto jest ewentualnym beneficjentem, a które niekomercyjny. Wyróżnienie „użytku niekomercyjnego” jest sprzeczne z systemem podmiotowych praw wyłącznych, gwarantowanym przez przepisy prawa wewnętrznego, prawa UE i prawa międzynarodowego.

W stosunku do wszystkich rekomendowanych rozwiązań, postulujemy wzmocnienie egzekwowania odpowiedzialności z tytułu naruszeń prawa własności intelektualnej z jednoczesnym poszanowaniem zasady terytorialności, która - w odniesieniu do usług opartych na treściach chronionych prawem autorskim - powinna zostać utrzymana w mocy. Stanowi ona bezpośrednią realizację przepisów aktów prawa Unii Europejskiej o randze podstawowej, tj. w szczególności art. 167 TFUE oraz art. 5 TUE.

Wielokrotnie prezentowaliśmy stanowisko, iż wysoki stopień piractwa i niedozwolonego użytku, prowadząc do niskiej stopy zwrotu, zniechęca podmioty biznesowe do inwestowania w segmencie przemysłu kreatywnego. W związku z tym postulujemy podjęcie przez instytucje UE działań, które zwiększą efektywność przepisów zapewniających odpowiedzialność karną i cywilną podmiotów naruszających prawo autorskie w wymiarze transgranicznym, w szczególności podmiotów pośredniczących w obrocie usług online.

Wobec rekomendacji organizowania na szczeblu unijnym i krajowym kampanii uświadamiających obywatelom, zwłaszcza młodzieży, szkody gospodarcze, jakie niosą ze sobą naruszenia prawa własności intelektualnej, postulujemy również przeprowadzenie działań uświadamiających skalę naruszeń prawa autorskiego w obrocie on-line.

Z uwagi na dynamiczny rozwój technologii informatycznych, naruszanie praw autorskich przy wykorzystaniu internetu jest zjawiskiem powszechnym. Dotyczy to zarówno bezprawnego wykorzystania utworów w celach komercyjnych, jak i niekomercyjnych. Należy zatem dążyć do stworzenia skutecznego systemu cywilnych środków egzekwowania praw w odniesieniu do obu tych sytuacji. Dochodzenie roszczeń przez organizacje zbiorowego zarządzania w przypadkach takich naruszeń ma przede wszystkim na celu wyeliminowanie naruszenia bądź jego skutków, zapobieżenie kontynuacji naruszenia i zapewnienie autorowi godziwego wynagrodzenia.

Zwiększenie skuteczności egzekwowania praw własności intelektualnej jest możliwe między innymi przez:

- wprowadzenie prawnych środków, umożliwiających identyfikację wszystkich podmiotów naruszających prawo autorskie;
- skuteczne i sprawne procedury cywilne, zapewniające szybkość orzekania w postępowaniach sądowych;
- szeroki katalog środków zabezpieczających roszczenia;
- skuteczną egzekucję orzeczeń, w tym – orzeczeń w sprawach z zakresu roszczeń informacyjnych.

Identyfikacja podmiotów naruszających prawo autorskie w internecie jest utrudniona ze względu na ich „anonimowość”. Także pośrednicy utrudniają tę identyfikację, powołując się na obowiązujące przepisy. Problem z dostępem do danych naruszających prawo autorskie w internecie uzasadnia pogląd, że obecnie bardziej chroniona jest prywatność naruszających, niż prawo uprawnionych do dochodzenia roszczeń.

Niezbędna jest naszym zdaniem zmiana obecnej regulacji prawnej, dającej w zasadzie możliwość wyłączenia odpowiedzialności dostawców usług internetowych za naruszenie praw autorskich. Eliminowanie naruszeń wymaga przede wszystkim współpracy między autorami, ustawodawcą i dostawcami usług.

Licząc na uwzględnienie przedstawionego powyżej stanowiska w opracowaniu projektu stanowiska Rządu do przedmiotowego komunikatu,

Z wyrazami szacunku,

Krzysztof Lewandowski